EVROPSKA CENTRALNA BANKA

EUROSISTEM

ČETRTLETNO POROČILO O ENOTNEM MEHANIZMU NADZORA

Napredek pri operativnem izvajanju uredbe o enotnem mehanizmu nadzora

2014 / 4

© Evropska centralna banka, 2014

Naslov Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt na Majni, Nemčija
Poštni naslov Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt na Majni, Nemčija
Telefon +49 69 1344 0
Internet http://www.ecb.europa.eu

Vse pravice so pridržane. Razmnoževanje v izobraževalne in nekomercialne namene je dovoljeno pod pogojem, da je naveden vir.

ISBN 978-92-899-1250-1 (spletna izdaja)
ISSN 2315-3792 (spletna izdaja)
Kataloška št. EU QB-BM-14-004-SL-N (spletna izdaja)
DOI 10.2866/67004

KLJUČNA SPOROČILA

To je četrto četrtletno poročilo Evropskemu parlamentu, Svetu Evropske unije in Evropski komisiji o napredku pri izvajanju uredbe o enotnemu mehanizmu nadzora (»uredba o EMN«). Poročilo, ki ga zahteva omenjena uredba, pokriva tri mesece **med 4. avgustom in 3. novembrom 2014**.[1]

Glavna sporočila tega četrtletnega poročila so naslednja:

- **ECB je eno leto po tem, ko je 4. novembra 2013 začela veljati uredba o EMN, pripravljena, da v celoti prevzame nadzorne naloge, ki jih nalaga ta uredba.** ECB je popolnoma izkoristila enoletno prehodno obdobje od sprejetja uredbe o EMN, da bi se pripravila na opravljanje teh nalog, pri čemer se je v zadnjih treh mesecih soočala s številnimi izzivi, ki so opisani v tem poročilu.

- **Celovita ocena je bila dokončana pravočasno.** Rezultati so bili objavljeni 26. oktobra 2014 v obliki standardiziranih predlog na ravni posameznih bank in v obliki izčrpnega skupnega poročila z rezultati vseh sodelujočih bank, pri čemer poročilo vsebuje tudi dodatne informacije o metodologiji, organizaciji in izvedbi projekta. Zadnji tedni/meseci pred objavo rezultatov celovite ocene so bili posvečeni obsežnim aktivnostim za zagotavljanje kakovosti tako pregleda kakovosti sredstev kot tudi stresnega testa, združevanju rezultatov obeh projektov ter neposredni interakciji med nadzorniki in bankami oziroma t. i. nadzornemu dialogu, v okviru katerega je potekala razprava z bankami o delnih in predhodnih rezultatih še pred njihovim dokončanjem.

- **Upravljavske strukture EMN polno delujejo.** V obravnavanem obdobju se je Nadzorni odbor sestal osemkrat, usmerjevalni odbor pa trikrat, tako da se je v obdobju od 30. januarja 2014 Nadzorni odbor sestal devetnajstkrat, usmerjevalni odbor pa devetkrat. Nadzorni odbor je dokončal postopek priprave in sprejetja 120 odločitev o pomembnosti nadziranih institucij ter jih uradno obvestil v vseh ustreznih uradnih jezikih. Postopek je predstavljal številne analitične, pravne in logistične izzive. Upravni odbor za pregled je začel delovati septembra, takoj po imenovanju petih članov in dveh nadomestnih članov. Člani Odbora za mediacijo so bili imenovani v skladu z letno rotacijo, kot je podpredsednica Nadzornega odbora predlagala predsedniku Sveta EU. Svet ECB je sprejel Sklep ECB z dne 17. septembra 2014 o izvajanju ločenosti med funkcijo denarne politike in nadzorno funkcijo Evropske centralne banke. S tem je bila

[1] Prvo četrtletno poročilo je bilo objavljeno 4. februarja 2014, tj. tri mesece po tem, ko je 4. novembra 2013 začela veljati uredba o EMN, drugo četrtletno poročilo je bilo objavljeno 6. maja 2014, tretje četrtletno poročilo pa 5. avgusta 2014.

izpolnjena zahteva iz uredbe o EMN, da je treba sprejeti takšna interna pravila, ki so tako začela veljati še pred začetkom izvajanja EMN.

- **Zaposlovanje v ECB hitro napreduje.** Zaposlenih je bilo skoraj 900 oseb, ki so že zasedle ustrezno število delovnih mest od skupaj okrog 1.000 predvidenih v petih poslovnih področjih EMN in skupnih storitvah, zaposlovanje pa je potekalo od zgoraj navzdol. Na splošno je na vseh področjih, ki sodelujejo v dejavnostih, povezanih z EMN, že kritična masa zaposlenih, ki je potrebna, da bi se na začetku novembra zagotovila polna operativnost nadzorne funkcije ECB. Številčnost prejetih prijav (več kot 20.000) potrjuje tudi, da za delovna mesta v EMN vlada veliko zanimanje.

- **Skupni nadzorniški timi so operativni in pripravljeni, da začnejo z vsakodnevnim nadzorom pomembnih bank.** Skupni nadzorniški timi predstavljajo glavno operativno strukturo, s katero se bo v EMN izvajal nadzor. Kadrovanje v tem segmentu dobro napreduje. Na dan 1. novembra je tako več kot 330 zaposlenih od skupaj 403 predvidenih že delalo v ECB v generalnih direktoratih Makrobonitetni nadzor I in II, vključno z 61 koordinatorji skupnih nadzorniških timov. Tudi pristojni nacionalni organi napredujejo pri kadrovanju v skupne nadzorniške time, navkljub nekaterim izzivom, saj bo ECB zaposlila nekatere od njihovih članov timov, v nekaterih od njih pa poteka tudi reorganizacija. Pripravljalno delo, s katerim se bo do 4. novembra 2014 zagotovila operativnost skupnih nadzorniških timov, je vključevalo začetna srečanja z domačimi pristojnimi nacionalnimi organi in bankami, ki so jim sledili redni stiki.

- **»Vodnik po bančnem nadzoru« je bil objavljen v vseh uradnih jezikih euroobmočja dne 29. septembra 2014.** Vodnik, ki temelji na uredbi o EMN in okvirni uredbi o EMN, na uporabniku prijazen način pojasnjuje delovanje EMN. Poleg tega vsebuje splošen pregled glavnih nadzornih postopkov in metodologij, ki se uporabljajo za pomembne in manj pomembne kreditne institucije.

- **Uredba ECB o nadomestilih za nadzor, ki jo je odobril Svet ECB, je bila objavljena 30. oktobra 2014**, po zaključku javne razprave in javne obravnave. Uredba določa, kako bo ECB zaračunavala letna nadomestila za nadzor, s katerimi bo krila izdatke v zvezi s svojo novo vlogo od novembra 2014 dalje, in bo začela veljati 1. novembra 2014.

- **Pripravljalna dela** so precej napredovala tudi na več drugih področjih, ki med drugim vključujejo IT-infrastrukturo, poslovne prostore, notranje in zunanje komuniciranje, logistično organizacijo ter pravne in statistične službe. Tudi ta dela omogočajo, da bo EMN 4. novembra 2014 povsem operativen.

1 UVOD

Uredba o EMN[2] zahteva, da Evropska centralna banka (ECB) od 3. novembra 2013 dalje Evropskemu parlamentu, Svetu EU in Evropski komisiji pošilja četrtletna poročila o napredku pri operativnem izvajanju uredbe o EMN.

V skladu s sistemom odgovornosti, ki je bil dogovorjen z Evropskim parlamentom[3] in Svetom EU,[4] morajo ta četrtletna poročila med drugim obravnavati naslednje:

- interne priprave, organizacijo in načrtovanje dela;
- konkretno ureditev, s katero bo izpolnjena zahteva, da je treba funkcijo denarne politike ločiti od nadzorne funkcije;
- sodelovanje z drugimi pristojnimi nacionalnimi organi ali organi Unije;
- morebitne ovire, na katere je ECB naletela med pripravami na nadzorne naloge;
- morebitne druge pomembne dogodke in spremembe kodeksa ravnanja.

Prvo četrtletno poročilo o EMN, ki je bilo objavljeno 4. februarja 2014, je poleg obdobja od 3. novembra 2013 do 3. februarja 2014 pokrivalo tudi pripravljalna dela, opravljena v obdobju po vrhu euroobmočja 29. junija 2012. Drugo poročilo je pokrivalo obdobje od 4. februarja do 3. maja 2014, tretje pa od 4. maja do 3. avgusta 2014. To četrto in hkrati končno poročilo pokriva obdobje od 4. avgusta do 3. novembra 2014. Pripravili so ga strokovnjaki ECB, odobril pa Nadzorni odbor, pri čemer se je posvetoval s Svetom ECB.

2 VZPOSTAVITEV UPRAVLJAVSKIH STRUKTUR EMN

2.1 NADZORNI ODBOR IN USMERJEVALNI ODBOR

Nadzorni odbor se je v obravnavanem obdobju sestal osemkrat, usmerjevalni odbor pa trikrat.

Nadzorni odbor je julija uspešno preskusil svojo telekonferenčno tehnologijo za izredne razmere, nato pa jo je uporabil za svojo redno sejo, ki je bila avgusta. Od septembra 2014 se sej

---

[2] Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 287, 29. 10. 2013, str. 63).

[3] Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom in Evropsko centralno banko o praktičnih podrobnostih za uresničevanje demokratične odgovornosti in nadzora nad opravljanjem nalog, prenesenih na Evropsko centralno banko v okviru enotnega mehanizma nadzora (UL L 320, 30. 11. 2013, str. 1).

[4] Memorandum o soglasju med Svetom Evropske unije in Evropsko centralno banko o sodelovanju pri postopkih, povezanih z enotnim mehanizmom nadzora, ki je začel veljati 12. decembra 2013.

Nadzornega odbora kot opazovalec udeležuje tudi predstavnik Lietuvos bankas, saj bo Litva vstopila v euroobmočje 1. januarja 2015.

Med obiski predsednice in podpredsednice v državah članicah so poleg formalnih srečanj potekale še številne neformalne izmenjave mnenj med člani Nadzornega odbora. Tako se je predsednica v skladu z zavezo, ki jo je dala med zaslišanjem v okviru izbirnega postopka v Evropskem parlamentu novembra 2013, da bo namreč do konca leta 2014 obiskala nadzorne organe vseh sodelujočih držav članic, doslej sestala z vodstvom in zaposlenimi v 22 nadzornih organih iz euroobmočja (od skupaj 24).

V skladu s poslovnikom Nadzornega odbora so bili predstavniki Evropske komisije in Evropskega bančnega organa (EBA) povabljeni na nekatere seje Nadzornega odbora, kar naj bi na več področjih zagotovilo optimalno vzajemno delovanje z enotnim trgom.

V okviru marca začetega postopka je Nadzorni odbor v obravnavanem obdobju pripravil 120 dokončnih odločitev o določitvi pomembnosti nadzorovanih institucij, ki jih je v skladu z uredbo o EMN v postopku z neugovarjanjem sprejel Svet ECB in o katerih so bile nadzorovane institucije obveščene v ustreznem uradnem jeziku. Na splošno sta priprava in sprejetje teh odločitev, kljub številnim analitičnim, pravnim in logističnim izzivom, potekala gladko. ECB je seznama pomembnih in manj pomembnih bank objavila na svoji spletni strani do 4. septembra 2014, kot je bilo določeno v uredbi o EMN.

Oktobra je Nadzorni odbor odobril rezultate celovite ocene, ki sta jih na svojih sejah sprejela najprej Nadzorni odbor in nato Svet ECB.

V skladu z uredbo o EMN se ECB lahko odloči, da bo prevzela vse na dan 4. novembra 2014 nedokončane nadzorne postopke, ki so jih začeli pristojni nacionalni organi. Pri odločanju, katere primere prevzeti, je ECB sledila splošnemu načelu, da postopki v teku ostanejo v domeni pristojnih nacionalnih organov. Od tega načela odstopa samo ob upoštevanju dveh ključnih meril: pričakovanega trajanja in pomembnosti postopka. Nadzorni odbor je tako 13. oktobra 2014 odločil tudi, katere postopke namerava prevzeti.

2.2 UPRAVNI ODBOR ZA PREGLED

Svet ECB je 8. septembra 2014 – na podlagi maja 2014 objavljenega razpisa za prijavo interesa – imenoval člane Upravnega odbora za pregled (»Upravni odbor«) za dobo petih let možnostjo enkratnega podaljšanja. Med petimi člani Upravnega odbora so: Jean-Paul Redouin (predsednik), Concetta Brescia Morra (podpredsednica), F. Javier Arístegui Yáñez, André Camilleri in Edgar Meister. Nadomestna člana, ki začasno nadomestita člane Upravnega odbora v primeru začasne nezmožnosti za delo ali v drugih primerih, določenih v sklepu

ECB/2014/16,[5] sta Kaarlo Jännäri in René Smits. Člani Upravnega odbora ravnajo neodvisno in v javnem interesu ter ne smejo sprejemati navodil od ECB.

Upravni odbor izvaja notranji upravni pregled nadzorniških odločitev, ki jih sprejme Svet ECB v postopku z neugovarjanjem, če tak pregled zahteva fizična ali pravna oseba, na katero je naslovljena odločitev ali na katero se taka odločitev neposredno in posamično nanaša. Upravni odbor mora sprejeti mnenje o pregledu najpozneje dva meseca od prejema vloge za pregled. Upravni odbor v mnenju, ki ne zavezuje Nadzornega odbora ali Sveta ECB, predlaga, ali naj se prvotna odločitev razveljavi, nadomesti z odločitvijo enake vsebine ali nadomesti z novo odločitvijo.[6]

Upravni odbor je začel delovati septembra, takoj po imenovanju članov. Pri delu mu po potrebi pomagajo sekretariat Nadzornega odbora in drugi oddelki ECB. Sekretar Nadzornega odbora deluje tudi kot sekretar Upravnega odbora.

2.3 ODBOR ZA MEDIACIJO

Kot je bilo omenjeno že v tretjem četrtletnem poročilu, je bil Odbor za mediacijo EMN ustanovljen z Uredbo ECB/2014/26 z dne 2. junija 2014 (uredba o Odboru za mediacijo),[7] da bi se zagotovila ločenost nalog denarne politike in nadzorniških nalog, tako kot zahteva člen 25(5) uredbe o EMN. Odbor za mediacijo vključuje po enega člana iz vsake sodelujoče države članice, ki ga ta izbere med svojima članoma Sveta ECB in Nadzornega odbora. Postopek imenovanja članov mora biti skladen z uredbo o Odboru za mediacijo, ki vsebuje zahtevo, da predsednica Odbora za mediacijo, ki je podpredsednica Nadzornega odbora in ni članica Odbora za mediacijo, »spodbuja doseganje uravnoteženosti med člani Sveta ECB in Nadzornega odbora«.

V ta namen je ECB predsedniku Sveta EU predlagala, da se člani imenujejo v skladu z letno rotacijo. Evropski svet je po posvetovanju z drugimi ministri Ekonomsko-finančnega sveta soglašal s predlogom. Ta pravi, da se oblikujeta dve skupini držav članic, ki sta kar se da podobne velikosti (v vsaki skupini je tako trenutno devet držav), in sicer na podlagi protokolarnega vrstnega reda držav članic (glede na njihovo ime v izvirnem jeziku) in trenutnega članstva v EMN. Vlade držav članic v prvi in drugi skupini so bile pozvane, naj imenujejo svojega člana izmed članov Sveta ECB oziroma izmed članov Nadzornega odbora, in

[5] Sklep ECB/2014/16 z dne 14. aprila 2014 o ustanovitvi Upravnega odbora za pregled in določitvi njegovih pravil za delovanje (UL L 175, 14.6.2014, str. 47).

[6] V skladu s členom 17 Sklepa ECB/2014/16 je končni izid pregleda s strani Upravnega odbora v vsakem primeru nov osnutek odločitve, ki ga sprejme Svet ECB na predlog Nadzornega odbora ob upoštevanju mnenja Upravnega odbora. Novi osnutek odločitve lahko spremeni, razveljavi ali pusti nespremenjeno besedilo prvotne odločitve. Nadzorni odbor in Svet ECB tudi v tem primeru uporabita običajni postopek z neugovarjanjem, pri čemer se novemu osnutku odločitve priloži mnenje Upravnega odbora.

[7] Uredba ECB/2014/26 z dne 2. junija 2014 o ustanovitvi Odbora za mediacijo in sprejetju njegovega poslovnika (UL L 179, 19. 6. 2014, str. 72).

sicer za obdobje enega leta. Naslednje leto bo imenovanje potekalo obratno (tj. član Nadzornega odbora države članice bo zamenjal člana Sveta ECB te države članice in obratno). To ne bi vplivalo na državo članico zunaj euroobmočja, ki bi se odločila za tesno sodelovanje v EMN, saj bi bila njena vlada pozvana k imenovanju svojega člana izmed članov Nadzornega odbora. Bi pa to zahtevalo prilagoditev rotacije.

3 VZPOSTAVITEV NADZORNE FUNKCIJE V ECB

3.1 ZAPOSLOVANJE

Zaposlovanje za potrebe EMN napreduje zadovoljivo hitro. Za objavljena prosta delovna mesta v EMN so svoj interes pokazali kandidati iz javnega in zasebnega sektorja iz vseh držav EU. ECB je tako prejela več kot 20.000 prijav za delovna mesta v osrednji nadzorni funkciji.

Zaposlitvena kampanja je potekala od zgoraj navzdol, kar pomeni, da so si vodilni lahko sami izbrali svoje time. Od skupaj približno 1.000 predvidenih delovnih mest jih je bilo do začetka novembra zasedenih že skoraj 900 na enem od petih poslovnih področij EMN ali na enem od področij skupnih storitev.[8] Številna preostala delovna mesta so tudi že zasedena, le da bodo izbrani kandidati z delom pričeli pozneje (pogodbe z začetkom po 1. novembru 2014). Večina zaposlitvenih kampanj za preostala delovna mesta je bila zaključena do konca oktobra. Nekatera delovna mesta tudi po tem ostajajo nezasedena, v skladu s splošno zavezo, da kakovost ne sme biti ogrožena. Ta prosta delovna mesta so bila ponovno objavljena, pri čemer so bili razpisi nekoliko spremenjeni, kar je povečalo možnost, da se v drugem krogu zaposlovanja najdejo primerni kandidati. Na splošno je na vseh področjih, ki sodelujejo v dejavnostih, povezanih z EMN, že kritična masa zaposlenih, ki je potrebna, da bi se na začetku novembra zagotovila polna operativnost nadzorne funkcije ECB. Med pripravami na EMN je bila ECB poleg tega deležna podpore okrog 200 zaposlenih iz pristojnih nacionalnih organov, ki so se ji pridružili za kratek čas. Veliko od njih je bilo uspešnih v poznejših zaposlitvenih kampanjah in bodo tako ostali v ECB za določen čas, kar zagotavlja kontinuiteto.

[8] Natančneje, za potrebe EMN je bilo zaposlenih 1.073,5 oseb v ekvivalentu polnega delovnega časa, od teh je bilo 984,5 zaposlenih za nedoločen čas, 89 pa za določen čas.

3.2 SKUPNI NADZORNIŠKI TIMI

Za operativni nadzor pomembnih bank bodo odgovorni skupni nadzorniški timi. Vsak tim bo vodil koordinator, zaposlen v ECB, v njem pa bo več nadzornikov tako iz ECB kot tudi iz pristojnih nacionalnih organov držav članic, ki sodelujejo v EMN.

ECB dobro napreduje pri kadrovanju v skupne nadzorniške time in pri opravljanju drugih pripravljalnih del, da bi zagotovila operativnost teh timov do 4. novembra 2014. Na dan 1. novembra je tako več kot 330 zaposlenih od skupaj 403 predvidenih že delalo v ECB v generalnih direktoratih Makrobonitetni nadzor I in II, vključno z 61 koordinatorji skupnih nadzorniških timov (od katerih nekateri pokrivajo več kot en tim). Nekateri od novo zaposlenih so sodelovali v celoviti oceni in se tako niso mogli vključiti v skupne nadzorniške time do 1. novembra. Poleg tega so bila ponovno objavljena nekatera preostala delovna mesta za nadzornike in analitike, zaposlitvene kampanje pa so se zaključile na začetku oktobra.

Tudi kadrovanje pristojnih nacionalnih organih v skupne nadzorniške time dobro napreduje. ECB jih je prosila za natančne podatke o tem in jih dobila konec avgusta 2014. Pristojni nacionalni organi se pri kadrovanju v skupne nadzorniške time soočajo z nekaterimi izzivi, saj bo ECB zaposlila nekatere od njihovih članov timov, v nekaterih od njih pa poteka tudi reorganizacija. Zaradi tega bodo končne številke na voljo šele pozneje v tem letu.

Ne glede na preostale izzive so skupni nadzorniški timi na splošno operativni in pripravljeni, da 4. novembra začnejo z vsakodnevnim nadzorom pomembnih bank.

V obravnavanem obdobju so skupni nadzorniški timi opravili začetna in nato številna nadaljevalna srečanja z domačimi pristojnimi nacionalnimi organi. Njihovi koordinatorji in člani, zaposleni v ECB, so vzpostavili stik s pristojnimi nacionalnimi organi in se še bolj vključili v nadzorne dejavnosti. Poleg tega so izboljšali svoje poznavanje zgodovine nadzora in profila tveganosti nadzorovanih bank ter obiskali banke, da bi se obe strani lahko osebno spoznali. Skupni nadzorniški timi, v katerih sodelujejo zaposleni v ECB in pristojnih nacionalnih organih, so začeli tudi z rednimi stiki z bankami, med katerimi poteka razprava o operativnih zadevah.

Od junija skupni nadzorniški timi kot opazovalci sodelujejo tudi na kolegijih nadzornikov in v skupinah za krizno upravljanje, da bi se pripravili na svojo vlogo predsedovanja tem skupinam od 4. novembra 2014 dalje, ko bo ECB postala konsolidirani nadzornik bank.

Koordinatorji skupnih nadzorniških timov so poleg tega pomagali pri celoviti oceni, zlasti pri pripravah nanjo ter pri predstavitvi njenih delnih in predhodnih ugotovitev sodelujočim bankam v okviru nadzornega dialoga. Najpomembnejši naslednji korak bo ocena primernosti načrtov za doseganje kapitalske ustreznosti, ki jih bodo morale pripraviti banke s primanjkljajem.

Poleg naštetih dejavnosti skupni nadzorniški timi pripravljajo še načrt nadzorniških pregledov za leto 2015 za vsako pomembno banko posebej, pri čemer tesno sodelujejo z generalnim direktoratom Makrobonitetni nadzor IV (zadolženim za horizontalne funkcije in specialistične storitve), na terenu pa preskušajo sistem za ocenjevanje tveganj kot tudi metodologijo ter postopek nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja. Člani skupnih nadzorniških timov iz ECB in pristojnih nacionalnih organov pri vseh teh projektih tesno sodelujejo.

Skupni nadzorniški timi so začeli tudi s preskušanjem sistema za upravljanje informacij, tj. infrastrukturnega orodja, ki ga bodo uporabljali za vodenje poteka dela in poslovnih procesov, pa tudi kot sredstvo varnega komuniciranja med člani timov iz ECB in iz pristojnih nacionalnih organov.

3.3 LOČENOST PODROČIJ DELOVANJA

Uredba o EMN zahteva, da ECB sprejme in objavi vsa potrebna interna pravila, vključno s pravili o varovanju poslovne skrivnosti in izmenjavi informacij, da bi zagotovila ločenost med nadzorno funkcijo na eni strani ter denarnim področjem svojega delovanja in ostalimi nalogami na drugi strani.

Poleg ukrepov, ki so bili v skladu z zahtevami iz uredbe o EMN sprejeti na področjih organizacijske in postopkovne ločenosti, je Svet ECB sprejel Sklep Evropske centralne banke z dne 17. septembra 2014 o izvajanju ločenosti med funkcijo denarne politike in nadzorno funkcijo Evropske centralne banke (Sklep ECB/2014/39).[9] Med določbami sklepa velja zlasti omeniti pravila o varovanju poslovne skrivnosti in izmenjavi informacij med obema področjema delovanja. Sklep je začel veljati 18. oktobra 2014. Sklep se osredotoča na splošna načela, kar omogoča poznejše spremembe interne strukture ECB, če bi bile potrebne. Vključuje organizacijske vidike, tj. avtonomnost postopkov odločanja, določbo o varovanju poslovne skrivnosti in pravila o izmenjavi informacij med področji ECB, ki se nanašajo na funkcijo denarne politike oz. nadzorno funkcijo.

Pravila o izmenjavi informacij med dvema področjema delovanja ECB omogočajo, da učinkovito opravlja svoje različne naloge, pri tem pa se izogne neprimernemu poseganju enih v druge in primerno varuje zaupne informacije. Še zlasti režim zaupnosti v ECB bo predstavljal glavno osnovo za razvrščanje in izmenjavo informacij v ECB.

Izmenjava zaupnih informacij mora vedno temeljiti na potrebi po seznanitvi in mora zagotoviti, da niso ogroženi cilji politik nobenega od dveh področij delovanja. V primeru nasprotja interesov Izvršilni odbor ECB odloča o pravicah dostopa do zaupnih informacij.

[9] Sklep ECB/2014/39 (UL L 300, 18. 10. 2014, str. 57)

V zvezi z izmenjavo zaupnih informacij med funkcijo denarne politike in nadzorno funkcijo sklep določa, da ta lahko poteka v skladu z režimom zaupnosti v ECB, če je v obliki anonimiziranih podatkov, pridobljenih v okviru FINREP in COREP,[10] ali agregatnih analiz, ki ne vsebujejo niti posameznih bančnih informacij niti z vidika politike občutljivih informacij. V zvezi z neobdelanimi podatki, kot je na primer izmenjava posameznih nadzorniških bančnih informacij in ocen (zlasti o posameznih institucijah ali občutljivih z vidika politike), bo dostop bolj omejen in bo potekal po odobritvi Izvršilnega odbora.

Sklep velja samo za ECB. Sklep se ne nanaša na izmenjavo informacij v EMN (tj. med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi), kar bo urejeno ločeno.

3.4 KODEKS RAVNANJA ZA ZAPOSLENE IN VODILNE V ECB, KI SODELUJEJO V BANČNEM NADZORU

V skladu z uredbo o EMN mora Svet ECB pripraviti in objaviti Kodeks ravnanja za zaposlene in vodilne v ECB, ki sodelujejo pri bančnem nadzoru. ECB je pripravila osnutek pravil etičnega ravnanja v okviru splošne revizije okvira poklicne etike, ki se uporablja za vse zaposlene v ECB. V novih pravilih bodo upoštevane zahteve, določene v uredbi o EMN ter medinstitucionalnem sporazumu med Evropskim parlamentom in ECB. Po posvetovanju z Nadzornim odborom in predstavniki zaposlenih je Izvršilni odbor ECB osnutek pravil predložil Svetu ECB, da bi jih ta lahko obravnaval in sprejel. V skladu z medinstitucionalnim sporazumom je ECB še pred sprejetjem predvidenega kodeksa ravnanja obvestila Evropski parlament o njegovih glavnih sestavinah.

3.5 KODEKS RAVNANJA ZA ČLANE NADZORNEGA ODBORA

Poslovnik ECB zahteva, da Nadzorni odbor sprejme in ažurira kodeks ravnanja kot usmeritev za svoje člane ter ga objavi na spletni strani ECB. ECB trenutno pripravlja pravila etičnega ravnanja za člane Nadzornega odbora. V teh pravilih bo upoštevana zahteva iz uredbe o EMN, da ECB oblikuje in ohranja celovite in uradne postopke in sorazmerne roke za vnaprejšnjo oceno in preprečevanje morebitnih nasprotij interesov članov Nadzornega odbora zaradi sledeče zaposlitve.

[10] FINREP (finančno poročanje) in COREP (splošno poročanje) sta del izvedbenih tehničnih standardov EBA. FINREP pomeni zbiranje finančnih informacij od bančnih institucij v obliki standardiziranih letnih računovodskih izkazov (bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in priloge s podrobnejšimi podatki). COREP pomeni zbiranje informacij, prav tako v standardizirani obliki, ki so pomembne za izračune v okviru prvega stebra, tj. podrobnosti o kapitalu, odbitkih in kapitalskih zahtevah (kreditno, tržno in operativno tveganje) ter velikih izpostavljenostih.

3.6 ELEMENTI KADROVSKE POLITIKE EMN

Vzpostavitev EMN ima občutne kadrovske posledice, ki presegajo zgoraj opisane začetne kadrovske potrebe. Tako intenzivnost sodelovanja med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi, ki je doslej brez primere ter poteka zlasti prek skupnih nadzorniških timov in skupin za inšpekcijski nadzor na kraju samem, kot tudi uspešnost izbranega »matričnega poslovnega modela« sta nenazadnje odvisna tudi od zadostne usklajenosti vseh vključenih na vseh ravneh. To po drugi strani zahteva uskladitev nekaterih ključnih kadrovskih politik, pri tem pa razlike med pogoji za zaposlitev med različnimi institucijami v EMN na splošno ostajajo. Pomembni koraki so že bili narejeni na naslednjih področjih:

- **Povratne informacije o delovni uspešnosti zaposlenega:** Na voljo je okvir za povratne informacije (skupaj so ga razvili ECB in pristojni nacionalni organi), ki omogoča priznanje in oceno prispevka zaposlenih v skupnih nadzorniških timih ter s tem zagotavlja njihovo delovno uspešnost; okvir lahko služi pristojnim nacionalnim organom kot podlaga v njihovih lastnih postopkih ocenjevanja. ECB se bo v zvezi z varstvom podatkov posvetovala z evropskim nadzornikom za varstvo podatkov.
- **Program usposabljanja:** Za uspešen prenos znanja in razvoj veščin kot tudi za podporo spremembam in spodbujanje skupne kulture v EMN je bil razvit program usposabljanja, ki pokriva naslednje teme: upravljanje in vodenje, metodologija, vodstvene in mehke veščine, IT in usposabljanje za nove zaposlene.
- **Mobilnost znotraj EMN:** Uredba o EMN zahteva, kot sledi: »ECB skupaj z vsemi pristojnimi nacionalnimi organi vzpostavi ureditev, s katero zagotovi ustrezne izmenjave osebja s pristojnimi nacionalnimi organi in med njimi ter ustrezno vzajemno napotitev osebja«. Izmenjava in napotitev osebja se dejansko štejeta za pomemben dejavnik pri vzpostavljanju skupne nadzorne kulture. Med vzpostavljanjem EMN je bil velik poudarek namenjen mobilnosti znotraj skupnih nadzorniških timov (tj. njihovih koordinatorjev, nacionalnih podkoordinatorjev in strokovnjakov).

3.7 JEZIKOVNA POLITIKA

Pravni okvir jezikovne politike v EMN določa predvsem Uredba Sveta št. 1 iz leta 1958 o jezikih, ki se uporabljajo v institucijah EU. Okvirna uredba o EMN določa jezikovno ureditev, ki se mora sprejeti za komuniciranje med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi ter med EMN in nadzorovanimi subjekti.

Za komuniciranje znotraj EMN se bo uporabljala angleščina, kar je ena od ureditev, ki jih v skladu s členom 23 okvirne uredbe o EMN sprejmejo ECB in pristojni nacionalni organi.

Za komuniciranje z nadzorovanimi subjekti člen 24 okvirne uredbe o EMN določa, da se katerikoli dokument, ki ga nadzorovani subjekt pošlje ECB, lahko pripravi v kateremkoli uradnem jeziku Unije, nadzorovani subjekt pa ima pravico, da prejme odgovor v tem istem jeziku. ECB in nadzorovani subjekti se lahko dogovorijo, da v svoji pisni komunikaciji, vključno v zvezi z nadzorniškimi odločitvami ECB, uporabljajo izključno enega od uradnih jezikov Unije. Nadzorovani subjekti lahko kadarkoli prekličejo takšen dogovor, kar vpliva samo na tiste dele nadzorniškega postopka ECB, ki še niso bili opravljeni. Kadar udeleženci ustne obravnave zahtevajo, da se izjavijo v uradnem jeziku Unije, ki ni jezik nadzorniškega postopka ECB, je treba o tej zahtevi obvestiti ECB dovolj zgodaj, tako da lahko ECB uredi vse, kar je za to potrebno.

Večina pomembnih bank (85) je sprejela angleščino kot jezik za komuniciranje z ECB, manjša skupina 34 pomembnih bank, med katerimi so skoraj vse banke iz Nemčije ter več posameznih bank iz Avstrije, Belgije, s Cipra, Finske, iz Francije, Italije in Slovenije, pa je izrazilo željo po uporabi nacionalnega jezika.

4 PRAVNI OKVIR

4.1 PRIPRAVA UREDBE ECB O NADOMESTILIH ZA NADZOR

ECB je 30. oktobra 2014 objavila uredbo ECB o nadomestilih za nadzor, ki bo začela veljati 1. novembra 2014. Uredbo je odobril Svet ECB po javnem posvetovanju, ki je vključevalo tudi javno razpravo. Uredba določa, kako bo ECB zaračunavala letna nadomestila za nadzor, s katerimi bo krila svoje izdatke v zvezi z novo nadzorno vlogo, ki jo bo imela od novembra 2014 dalje.

Uredba vzpostavlja metodologijo na naslednjih področjih: (i) določitev skupnega zneska letnih nadomestil za nadzor; (ii) izračun zneska, ki ga bo plačala vsaka nadzorovana banka ali bančna skupina; (iii) pobiranje letnih nadomestil za nadzor.

Do zaključka javne razprave v juliju je ECB prejela 31 kompletov pripomb od tržnih in bančnih združenj, kreditnih in finančnih institucij, centralnih bank ter drugih organov in posameznikov. Ključni elementi predlaganega okvira nadomestil so imeli precejšnjo podporo. Na podlagi prejetih pripomb pa je bil okvir nadomestil za nadzor spremenjen na naslednjih področjih: izključitev škode, ki jo ECB plača tretjim strankam, iz zneska, ki se ji povrne z nadomestili za nadzor; datum, na katerega morajo nadzorovani subjekti predložiti poročilo o dejavnikih, na podlagi katerih so izračunali nadomestila; izključitev podružnic, ustanovljenih v nesodelujočih državah članicah, iz izračuna nadomestil, kot je predvideno v uvodni določbi 77 uredbe o EMN.

Podrobne informacije o obravnavi pripomb, prejetih v javni razpravi, so v odzivnem poročilu, ki je objavljeno na spletni strani ECB.

ECB bo v prihodnje nadaljevala z vzpostavljanjem okvira nadomestil za nadzor, pri čemer bo najprej vzpostavila stik z nadzorovanimi subjekti. S tem v zvezi so bile banke zaprošene, naj Evropski centralni banki do konca decembra 2014 predložijo podatke o plačniku. Prva obvestila o nadomestilu naj bi bila izdana konec leta 2015 za obdobje 14 mesecev, tj. za november in december 2014 ter celo leto 2015.

4.2 NADALJNJE UKREPANJE V ZVEZI S SKLEPOM ECB O TESNEM SODELOVANJU

Uredba o EMN določa, da lahko države članice, katerih valuta ni euro, sodelujejo v EMN na podlagi ureditve o tesnem sodelovanju. Medtem ko člen 7 uredbe o EMN določa glavne pogoje za vzpostavitev tesnega sodelovanja med ECB in pristojnimi organi države članice prosilke, so postopkovni vidiki – npr. časovni roki in vsebina prošnje za vzpostavitev tesnega sodelovanja, preučitev prošnje s strani ECB in morebitno sprejetje sklepa ECB – opredeljeni v Sklepu ECB/2014/5, ki je stopil v veljavo 27. februarja 2014.[11]

ECB doslej ni prejela še nobenega uradnega obvestila o prošnji za vzpostavitev tesnega sodelovanju v skladu z omenjenim postopkom. Je pa od nekaterih držav članic prejela neuradno prijavo interesa, zato je z njimi organizirala bilateralna srečanja na temo ureditve možnega tesnega sodelovanja.

5 NADZORNIŠKI MODEL

5.1 DOKONČANJE NADZORNIŠKEGA PRIROČNIKA

Nadzorniški priročnik je interni dokument za zaposlene v EMN, v katerem so opisani postopki in metodologija za nadzor kreditnih institucij, pa tudi postopki za sodelovanje znotraj EMN in z organi zunaj EMN. Nadzorni odbor je septembra 2014 sprejel ažurirano verzijo nadzorniškega priročnika, ki se osredotoča na postopek nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja. Zdaj pokriva tudi načrtovanje dejavnosti v letu 2015.

Sicer pa nadzorniški priročnik pokriva naslednja področja:

- sestavo skupnih nadzorniških timov in kadrovanje;

[11] Sklep ECB/2014/5 z dne 31. januarja 2014 o tesnem sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi sodelujočih držav članic, katerih valuta ni euro (UL L 198, 5. 7. 2014, str. 7).

- nadzorne procese in postopke;
- vloge in pristojnosti v EMN;
- metodologijo za inšpekcijske preglede na kraju samem;
- metodologijo in proces izvajanja postopka nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja v EMN, ki sta skladna s smernicami EBA.

Zaposleni v EMN so začeli s testiranjem postopka nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja na terenu, da bi ocenili zanesljivost sistema ocenjevanja tveganj in predlagali dodatne prilagoditve.

Nadzorniški priročnik je živ dokument, ki se redno ažurira, da bi upošteval nova tržna dogajanja in nadzorniške prakse.

5.2 OBJAVA VODNIKA PO BANČNEM NADZORU

Za EMN velja obveznost obveščanja, kar zagotavlja, da imajo javnost in nadzorovani subjekti zadostne informacije o nadzorniškem modelu. Medinstitucionalni sporazum od ECB zahteva, da na svoji spletni strani objavi vodnik po nadzornih praksah.

ECB je 29. septembra 2014 objavila dokument z naslovom »Vodnik po bančnem nadzoru«. Vodnik pojasnjuje splošno delovanje EMN na uporabniku prijazen način ter vsebuje splošen pregled glavnih nadzornih postopkov in metodologij, ki se uporabljajo za pomembne in manj pomembne kreditne institucije. V njem je na primer opisano delo skupnih nadzorniških timov in opredeljeno, kako naj bi poslovna področja EMN medsebojno sodelovala pri razvijanju nadzornega cikla. Cilj vodnika je nadzorovanim subjektom pomagati, da bodo bolje razumeli ključne nadzorne postopke v EMN in po potrebi prilagodili svoje interne postopke.

Vodnik temelji na uredbi o EMN in okvirni uredbi o EMN ter je na voljo v vseh uradnih jezikih euroobmočja in v litovščini. Ker ni bil pripravljen z namenom, da bi vzpostavil kakršnekoli zakonske zahteve, ne ustvarja zakonskih obveznosti niti za kreditne institucije niti za EMN.

6 PRIPRAVA DRUGIH POMEMBNIH PODROČIJ DELA

6.1 NADZORNIŠKI POROČEVALSKI OKVIR

V obdobju, ki ga pokriva prejšnje poročilo, je bilo delo v zvezi s podatki EMN in poročevalskim okvirom osredotočeno na dokončanje osnutka uredbe ECB o poročanju

nadzorniških finančnih informacij. Osnutek uredbe ECB je bil 23. oktobra 2014 dan v javno razpravo. Še prej je bil v skladu z medinstitucionalnim sporazumom poslan Odboru za ekonomske in monetarne zadeve Evropskega parlamenta.

Trenutno je poročanje o nadzorniških finančnih informacijah obvezno le za institucije, ki uporabljajo Mednarodne standarde računovodskega poročanja (MSRP) na konsolidirani ravni. Cilj osnutka uredbe ECB o poročanju nadzorniških finančnih informacij je razširiti redno poročanje tako na konsolidirana poročila bank, ki uporabljajo nacionalne računovodske okvire, kot tudi na poročila na posamični ravni (tj. takšna, ki se nanašajo na eno samo pravno osebo). Pri tem je bilo upoštevano načelo sorazmernosti. Osnutek uredbe ECB ne vpliva na računovodske standarde, ki jih uporabljajo nadzorovane skupine in subjekti za pripravo svojih konsolidiranih ali letnih računovodskih izkazov, niti ne spreminja računovodskih standardov, ki se uporabljajo za nadzorniško poročanje. V skladu z uredbo o kapitalskih zahtevah je bil EBA kot pristojni organ obveščen, da bo ECB v okviru svoje diskrecijske pravice zahtevala nadzorniške finančne informacije, kot jih določajo izvedbeni tehnični standardi v zvezi z nadzorniškim poročanjem, tudi od pomembnih nadzorovanih skupin.

Na področju statistike je ECB vzpostavila organizacijsko strukturo za upravljanje podatkov v okviru nadzorniškega poročanja in za zagotavljanje storitev dejavnostim bančnega nadzora v zvezi s temi podatki. Redne zbirke podatkov bodo v ECB prihajale prek pristojnih nacionalnih organov. Ta »decentraliziran« pristop, ki je že bil uspešno uporabljen pri zbiranju drugih statističnih podatkovnih nizov, zahteva vključitev pristojnih nacionalnih organov kot prve ravni kontrole kakovosti. Druga raven kontrole kakovosti bo v ECB. Te kontrole bodo zagotavljale, da se enaki standardi glede kakovosti podatkov homogeno uporabljajo v vseh nadzorovanih institucijah v okviru EMN.

6.2 INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA

Velik napredek je bil dosežen pri razvoju informacijske tehnologije in podpornih dejavnosti, potrebnih za vzpostavitev EMN.

- **Sistem za upravljanje informacij (IMAS):** Sistem za upravljanje informacij bo zaživel 4. novembra 2014. Predstavljal bo glavno orodje skupnih nadzorniških timov in bo zagotovil podlago za poenotene postopke in doslednost pri nadzoru kreditnih institucij. Zlasti v začetni fazi EMN bo IMAS ključni element, ki bo zagotovil, da bodo vsi skupni nadzorniški timi uporabljali enotno metodologijo in standarde. Interno testiranje sistema IMAS je bilo uspešno zaključeno avgusta, zunanje testiranje s sodelujočimi iz vseh pristojnih nacionalnih organov in nacionalnih centralnih bank pa je bilo uspešno zaključeno do konca septembra. Najpomembnejša aktivnost pred začetkom

delovanja sistema IMAS v novembru je usposabljanje vseh nadzornikov, ki delajo v EMN, kar pomeni več kot 3.000 uporabnikov. Gradivo za usposabljanje je bilo pripravljeno med testiranjem, samo usposabljanje pa je višek doseglo v oktobru, ko je bilo vanj dnevno vključenih več kot 200 uporabnikov iz vse Evrope.

- **Zbiranje, obvladovanje kakovosti in analiza podatkov:** Poglavitni cilj sistema nadzorniških bančnih podatkov (SUBA) je zagotoviti, da bo ECB od vseh držav v EMN prejemala nadzorniške podatke v formatu XBRL, in sicer v skladu z okvirom izvedbenih tehničnih standardov EBA. ECB je prve nadzorniške podatke, ki so se nanašali na splošno poročanje (COREP) in količnik likvidnostnega kritja,[12] uspešno prejela in obdelala.

- **Integralni informacijski sistem:** Določene so bile zahteve IT v zvezi z zbiranjem nadomestil za nadzor, tudi z upoštevanjem izida javne razprave o osnutku uredbe ECB o nadomestilih za nadzor. Priprave tehničnih rešitev za sam postopek izračuna nadomestil tudi dobro napredujejo. Delo se je začelo tudi na samopostrežnem portalu za banke, kjer bodo te lahko vzdrževale lastne (računovodske) podatke o nadomestilih. Glede na doseženi napredek bi morale biti prve verzije proračuna, organizacijske strukture in poročevalske strukture EMN dokončane pravočasno za načrtovanje proračuna za leto 2015.

- **Upravljanje sodelovanja, poteka dela in informacij:** Trenutno se izvaja projekt IT za upravljanje kontaktnih podatkov nadzorovanih institucij in za odgovarjanje na njihova vprašanja, pri čemer je bil dosežen velik napredek, saj je prvi niz funkcij zaživel že avgusta 2014. V pričakovanju predvidenega povečanja obremenitve zaradi EMN se trenutno ocenjujejo tudi skupne IT-storitve in zmogljivost sistema za upravljanje z dokumenti.

- **Skupne IT-storitve:**

  - Nekateri pristojni nacionalni organi, ki niso centralna banka (AT, MT, LU in LV), so zunaj IT-infrastrukture ESCB/Eurosistema (»CoreNet«) in so vzpostavili povezavo z ustrezno nacionalno centralno banko. Dva pristojna nacionalna organa (DE in AT) sta izrazila željo po neposredni povezavi, vendar bo to možno šele po uvedbi nove verzije infrastrukture CoreNet, ki je načrtovana za prvo četrtletje 2015. Medtem sta ta pristojna nacionalna organa vzpostavila začasno povezavo z Deutsche Bundesbank oziroma Oesterreichische Nationalbank.

[12] Količnik likvidnostnega kritja se nanaša na količnik iz predlog za poročanje. S temi predlogami se mesečno zbirajo informacije o kratkoročnem količniku likvidnosti, kar je del izvedbenih tehničnih standardov.

- Podana je bila zahteva za izmenjavo zaupne e-pošte in dokumentov med pomembnimi institucijami in ECB. Zaradi časovnih omejitev je bil za pošiljanje e-pošte izbran protokol varnost transportnega sloja (*Transport Layer Security*, TLS[13]). Predlog za uvedbo tega protokola je že pripravljen in začelo se je usklajevanje s pomembnimi institucijami za uvedbo rešitve.

7 CELOVITA OCENA

Zadnji tedni/meseci pred objavo rezultatov celovite ocene so bili posvečeni obsežnim dejavnostim zagotavljanja kakovosti pregleda kakovosti sredstev in stresnega testa, pa tudi združevanju rezultatov obeh komponent celovite ocene. Neposredno sodelovanje med nadzorniki in bankami, t. i. »nadzorni dialog«, v katerem je potekala razprava z bankami o delnih in predhodnih rezultatih celovite ocene še pred dokončanjem, se je začelo konec septembra, da bi bili končni rezultati lahko objavljeni 26. oktobra 2014.[14]

7.1 ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI STRESNEGA TESTA

Okvir zagotavljanja kakovosti, ki je bil uporabljen v pregledu kakovosti sredstev, je bil opisan v drugem četrtletnem poročilu, objavljenem maja 2014. Zato se v tem razdelku posvečamo zagotavljanju kakovosti stresnega testa.

ECB in pristojni nacionalni organi so sodelovali pri temeljitem zagotavljanju kakovosti stresnega testa kot komponente celovite ocene, pri čemer so sledili usmeritvam EBA.[15] Zagotavljanje kakovosti je vključevalo tudi razprave z bankami, v katerih so te pojasnjevale svoje rezultate. Poleg tega je bilo veliko najpomembnejših postavk v stresnih testih ovrednotenih glede na mejne vrednosti, pri čemer so bili rezultati bank prilagojeni, če niso izpolnjevali meril, kar pomeni, da je breme dokazovanja nosila banka in ne pristojni nacionalni organ oziroma ECB.

ECB je z zagotavljanjem kakovosti želela doseči, da bi banke konsistentno uporabljale predpisano metodologijo ter na primeren način pripoznavale učinek osnovnega in neugodnega scenarija v bilanci stanja. Eden od elementov zagotavljanja kakovosti je bila primerjava rezultatov stresnega testa s primerjalnim modelom ECB od zgoraj navzdol.

Namen postopka zagotavljanja kakovosti je bil:

---

[13] TLS je varnostni mehanizem, ki je namenjen zaščiti e-pošte pri pošiljanju prek javnega omrežja, kot je internet.

[14] Od bank, ki so sodelovale v celoviti oceni, jih je bilo enajst razvrščenih kot manj pomembne, zato jih ECB ne bo neposredno nadzirala; bo pa ECB neposredno nadzirala osem bank, ki sicer niso sodelovale v celoviti oceni, vendar so bile razvrščene kot pomembne. V slednjih, z izjemo podružnic drugih pomembnih bank, bo opravljena celovita ocena.

[15] Spodnji dokument opisuje, kako je bila ECB odgovorna za zagotavljanje kakovosti bank v euroobmočju: https://www.eba.europa.eu/documents/10180/563711/2014+EU-wide+Stress+Test+-+FAQs.pdf

- zagotoviti enakopravnost: brez zanesljivega postopka zagotavljanja kakovosti bi bile bolj konservativne banke kaznovane v primerjavi s tistimi, ki so se odločile za manj previden pristop, kar bi bilo očitno krivično;
- osredotočiti se na pomembne zadeve: postopek zagotavljanja kakovosti je bil načrtovan tako, da bi se pozornost hitro usmerila na področja, kjer bi rezultati stresnega testa lahko bistveno podcenili kapitalski učinek.

Podobno kot pregled kakovosti sredstev je tudi stresni test kot komponenta pregleda kakovosti sredstev vključeval model »treh obrambnih linij« za zagotavljanje kakovosti.

- Prva linija je vključevala same banke, ki so opravljale stresne teste od spodaj navzgor v skladu z metodologijo, opisano v priročniku za stresni test v okviru celovite ocene. Banke so morale rezultate vnesti v različne predloge EBA in EMN za stresne teste.
- Drugo linijo so predstavljale neodvisne kontrole za zagotavljanje kakovosti, ki so jih opravili pristojni nacionalni organi. Ti so tudi pripravili te kontrole, ki so se med drugim nanašale na kakovost podatkov in pravilnost predlog. Pristojni nacionalni organi so bili tesno vključeni tudi v usklajevanje povratnih informacij glede zagotavljanja kakovosti, ki jih je tretja linija (tj. ECB) pošiljala različnim bankam v njihovi pristojnosti.
- Tretja linija je bila ECB sama, ki je s perspektive celotnega EMN preverjala in postavljala pod vprašaj rezultate stresnega testa, kar je prispevalo h konsistentni uporabi metodologije. Zagotavljanje kakovosti pod vodstvom ECB je vključevalo raznovrstne kontrole (npr. kakovosti podatkov, namenskih testov, kvalitativnih ocen), pri čemer so sodelovali pristojni nacionalni organi in po potrebi zadevne banke. Na višku projekta je bilo za zagotavljanje kakovosti stresnega testa v ECB zadolženih okrog 70 strokovnjakov.

7.2 ZDRUŽEVANJE PREGLEDA KAKOVOSTI SREDSTEV IN STRESNEGA TESTA

Ključna odlika celovite ocene je, da so se rezultati pregleda kakovosti sredstev uporabili za prilagoditev izhodiščnih bilanc stanja, uporabljenih v stresnem testu. Če so se številke iz bilance stanja na zadnji dan leta 2013 prilagodile zaradi pregleda kakovosti sredstev, so se tudi predvideni rezultati, ki jih je dal stresni test, ponovno ocenili. Postopek združevanja rezultatov pregleda kakovosti sredstev in stresnega testa je bil do neke mere centralno voden, ker se rezultati pregleda kakovosti sredstev niso mogli razkriti bankam dovolj hitro pred datumom objave, da bi te lahko same izvedle združevanje. Za nekatere elemente rezultata pregleda

kakovosti sredstev so morale banke združevanje opraviti same, ob primernem centraliziranem zagotavljanju kakovosti.

Glavni cilj združevanja je bil zagotoviti, da rezultati stresnega testa pravilno odražajo ugotovitve pregleda kakovosti sredstev, kar je bil pogoj za zanesljivost končnih rezultatov celovite ocene in s tem za zaupanje vanje. Na projekcije kreditnih izgub, ki jih je vsaka banka naredila v zvezi s svojimi obračunsko pripoznanimi portfelji, so tako vplivale ugotovitve pregleda kakovosti sredstev, če so bile pomembne. V glavnem pa so ugotovitve pregleda kakovosti sredstev zahtevale številne predvsem bonitetne prilagoditve bilanc stanja na zadnji dan leta 2013. Vse spremembe, ugotovljene v pregledu kakovosti sredstev, so se lahko neposredno odrazile v izhodiščnih bilancah stanja. Poleg tega je pregled kakovosti sredstev prinesel nove informacije o tem, kako banka razvršča in meri kreditno tveganje, skupaj z nekaterimi osnovnimi predpostavkami, ki vplivajo na rezultate. Cilj združevanja je bil zagotoviti, da se te informacije vključijo v rezultate stresnega testa banke. Ključna predpostavka tega pristopa je bila, da se morajo na podlagi ugotovitev pregleda kakovosti sredstev iz leta 2013, ki se štejejo za pomembne, prilagoditi v prihodnost usmerjene projekcije, ki se nanašajo na obdobje stresnega testa. Če je bilo s pregledom kakovosti sredstev ugotovljeno, da kreditne izgube zgodovinsko gledano niso bile pravilno merjene, je sledila revizija projekcij, da bi se ugotovilo, ali so bile pravilno pripravljene.

Poleg združevanja obračunsko pripoznanih sredstev bi lahko na stresni test, usmerjen v prihodnost, vplivali tudi številni elementi pregleda izpostavljenosti pošteni vrednosti na ravni 3, ki je bil opravljen v pregledu kakovosti sredstev. Te elemente lahko na splošno razdelimo na tri komponente: prilagoditve denarnih pozicij, prilagoditve izvedenih pozicij in prilagoditve kreditnih vrednosti. V stresnem testu opravljene prilagoditve izpostavljenosti pošteni vrednosti na ravni 3 so bile lahko pozitivne ali negativne, potrebne pa so bile, da se zagotovi kar najbolj točen izid in odprava dvojnega štetja.

Zagotavljanje kakovosti združevanja rezultatov je obsegalo tudi neodvisne izračune rezultatov, ki so jih opravili tako pristojni nacionalni organi kot tudi ECB. Ti izračuni so bili opravljeni z orodjem, ki ga je za namen združevanja rezultatov razvila ECB ter dala na voljo pristojnim nacionalnim organom in bankam; razvoj orodja je zahteval dva kroga testiranja na terenu, med katerim so pristojni nacionalni organi preskusili orodje in dali povratne informacije. ECB je nato primerjala obe verziji združenih rezultatov, pri čemer je opravila kvantitativno in kvalitativno kontrolo, nato pa je bil dogovorjen končni model.

7.3 NADZORNI DIALOG

Nadzorni dialog je bil zadnji element zagotavljanja kakovosti v okviru celovite ocene. Glavni namen zadnjih razprav med skupnimi nadzorniški timi, predstavniki pristojnih nacionalnih organov in bankami je bil, da se bankam predstavijo delni in predhodni rezultati še pred objavo končnih rezultatov, tako da bi imele možnost za vprašanja in pripombe glede ugotovitev celovite ocene. S tem je bila zagotovljena pravilnost dokončanja rezultatov projekta. Vsaka banka, ki je sodelovala v celoviti oceni, je bila v dveh tednih od 29. septembra do 10. oktobra 2014 povabljena na sestanek v ECB v Frankfurtu na Majni. Banke so na sestanek običajno poslale izvršne direktorje za poslovanje, finance oziroma tveganja ter upravljavce s tveganji.

Bankam so bili delni in predhodni rezultati predstavljeni v standardizirani obliki, tako da nobena posamezna banka ni bila v prednosti, ker bi prejela več podrobnih informacij kot ostale. Po sestanku so imele banke na voljo 48 ur, da Evropski centralni banki predložijo vprašanja in pripombe, na podlagi katerih je ECB po svoji presoji lahko prilagodila njihove končne rezultate. ECB se je pri odgovorih na vprašanja najprej osredotočila na najpomembnejše zadeve. Nekatere banke so med nadzornim dialogom izvedele, da morajo ponovno predložiti predloge z rezultati stresnih testov, prilagojene tako, kot je zahtevala ECB, da bi se ohranila enakopravnost in zagotovila kakovost rezultatov (tj. v primerih, ko so banke uporabile posebne parametre tveganj, ki niso bili skladni z metodologijo in bistveno manj konservativni kot tisti, ki so jih uporabile sorodne banke). Zadevne banke so imele po sestanku 96 ur, da dokončajo predloge.

7.4 POSTOPEK RAZKRITJA KONČNIH REZULTATOV

Rezultate celovite ocene sta odobrila Nadzorni odbor in Svet ECB, nato so jih 23. oktobra 2014 prejele vse banke, vključene v projekt, in sicer v obliki izpolnjene predloge za razkritje rezultatov. Banke so skupaj z rezultati prejele še obrazec o privolitvi, s podpisom katerega so lahko uradno privolile v objavo svojih rezultatov v 48 urah po prejetju. Vse banke so privolile v objavo.

ECB je rezultate celovite ocene objavila 26. oktobra 2014, pri čemer je rezultate na ravni bank razkrila v obliki standardiziranih predlog, hkrati pa je pripravila še skupno poročilo, ki opisuje rezultate celega vzorca sodelujočih bank ter dodatne informacije o organizaciji, metodologiji in izvedbi projekta. Omenjeni dokumenti so objavljeni na spletni strani ECB.

Rezultat pregleda kakovosti sredstev so skupne prilagoditve knjigovodske vrednosti sredstev sodelujočih bank na dan 31. decembra 2013 v znesku 47,5 milijarde EUR. Po neugodnem scenariju se predpostavlja stanjšanje skupnega razpoložljivega kapitala bank za 215,5 milijarde EUR (22% kapitala sodelujočih bank). Ob upoštevanju učinka večje tveganju prilagojene aktive se celotni kapitalski učinek neugodnega scenarija poveča na 262,7 milijarde EUR. Zaradi tega

učinka na kapital se mediana količnika navadnega lastniškega temeljnega kapitala sodelujočih bank zmanjša za 4,0 odstotne točke z 12,4% na 8,3% v letu 2016. V celoviti oceni ugotovljeni kapitalski primanjkljaj znaša 24,6 milijarde EUR za skupaj 25 sodelujočih bank. Ugotovljen je bil s primerjavo predvidenih stopenj solventnosti in mejnih vrednosti, določenih v projektu.

Zgoraj navedeni rezultati so nastali na podlagi izhodiščnih bilanc stanja sodelujočih bank na dan 31. decembra 2013. Banke so po začetku celovite ocene nadaljevale z ukrepi za izboljšanje solventnosti, tudi z izdajo kapitala. Vseh 130 bank je po 1. januarju 2014 zbralo okrog 57,1 milijarde ERU kapitala. Če upoštevamo kapital, zbran po omenjenem datumu, se skupni primanjkljaj zmanjša na 9,5 milijarde EUR v 13 bankah.

7.5 PRIPRAVA, OCENA IN IZVEDBA KOREKTIVNIH UKREPOV

Če kapitalski količnik banke, kot je bil ugotovljen s celovito oceno, ne doseže določene mejne vrednosti, se od bank zahteva, da v dveh tednih po javnem razkritju rezultatov predložijo kapitalski načrt, ki ga bo nato ovrednotil EMN. Primanjkljaj kapitala, ugotovljen s pregledom kakovosti sredstev ali z osnovnim stresnim scenarijem, je treba pokriti v roku šestih mesecev, primanjkljaj kapitala, ugotovljen z neugodnim stresnim scenarijem, pa v roku devetih mesecev. Rok šestih ali devetih mesecev začne teči z objavo rezultatov celovite ocene 26. oktobra 2014. Skupni nadzorniški timi bodo natančno spremljali izvajanje teh kapitalskih načrtov.

Banke bodo svoj kapitalski načrt oddale s pomočjo posebne predloge, ki jo je pripravila ECB. Iz kapitalskih načrtov bank bi moralo biti razvidno, da bodo najprej posegle po zasebnih virih financiranja, da bi okrepile svojo kapitalsko pozicijo in s tem dosegle zahtevane cilje.

Na splošno je pričakovati, da bodo primanjkljaji, ugotovljeni s pregledom kakovosti sredstev in osnovnim scenarijem stresnega testa, v glavnem pokriti z novimi izdajami instrumentov navadnega lastniškega temeljnega kapitala. Uporaba instrumentov dodatnega temeljnega kapitala za pokritje primanjkljaja, ki izhaja iz neugodnega scenarija stresnega testa, bo omejena, odvisno od sprožilnega praga, ki povzroči konverzijo ali odpis vrednosti, kakor je opisano v sporočilu ECB za javnost z dne 29. aprila 2014. Nobenih omejitev ne bo niti glede primernosti obstoječih konvertibilnih instrumentov, ki so v obdobju stresnega testa predmet brezpogojne, vnaprej določene konverzije v navadni lastniški temeljni kapital, niti glede primernosti obstoječih instrumentov državne pomoči, ki jih države članice uporabljajo v okviru programov finančne pomoči.

Prodaja sredstev skupaj z učinkom na izkaz poslovnega izida, tveganju prilagojeno aktivo in odbitke od navadnega lastniškega temeljnega kapitala bo primerna samo kot izreden ukrep, če bo mogoče nedvomno ugotoviti, da se razlikuje od običajnih poslovnih operacij. V to kategorijo

praviloma sodijo večji programi odprodaje sredstev z jasno ločenimi portfelji (npr. odtujitev portfeljev listinjenja) in prodaje hčerinskih družb. Upoštevan bo tudi učinek formalnih načrtov razdolževanja oziroma prestrukturiranja (dogovorjenih z Evropsko komisijo).

Zmanjšanje tveganju prilagojene aktive, ki je posledica spremembe modela tveganj iz prvega stebra in zamenjave pristopa iz prvega stebra, ne bo primerno za odpravljanje primanjkljaja kapitala, razen če so bile tovrstne spremembe načrtovane in odobrene s strani zadevnega pristojnega nacionalnega organa že pred razkritjem rezultatov celovite ocene.

Banke bodo lahko v svojih kapitalskih načrtih predlagale, da se primanjkljaj, ki izhaja samo iz pregleda kakovosti sredstev, pokrije z zadržanim dobičkom za leto 2014. Kar zadeva primanjkljaj kapitala, ki izhaja iz osnovnega ali neugodnega scenarija stresnega testa, je kot ukrep za njegovo zmanjšanje primerna zgolj razlika med realiziranim in v stresnem testu predvidenim dobičkom pred rezervacijami za leto 2014. To je posledica dejstva, da bi upoštevanje celotnega zneska pomenilo dvojno štetje, saj je dobiček že upoštevan v projekcijah bank za stresni test. Skupni nadzorniški timi bodo ocenili vse načrtovane kapitalske ukrepe z vidika njihove primernosti in kredibilnosti. Če se ugotovi, da kapitalski načrt ni primeren ali kredibilen, bo ECB odločala o možnih nadzorniških ukrepih v skladu s členom 16 uredbe o EMN. Javna podpora, če sploh, bo zagotovljena ob polnem spoštovanju pravil Evropske komisije o državni pomoči ter s 1. januarjem 2015 tudi določb iz direktive o sanaciji in reševanju bank. Veljali bodo tudi pogoji o primanjkljaju kapitala in delitvi bremen po celoviti oceni, ki sta jih Ekonomsko-finančni svet in Euroskupina objavila 9. julija 2014.

Potrebni nadzorniški ukrepi se bodo izvajali kot ena od odločitev, sprejetih v okviru letnega postopka nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja za leto 2014, ki bo temeljil predvsem na rezultatih celovite ocene in oceni kapitalskih načrtov ter na izidu letnega pregledovanja in ovrednotenja na ravni pristojnih nacionalnih organov.

Potem ko bo odločitev v okviru nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja predložena bankam, bodo skupni nadzorniški timi začeli spremljati izvajanje kapitalskih načrtov. To spremljanje bo potekalo v stalnem dialogu z zadevno banko, po potrebi pa bodo vključeni tudi obstoječi kolegiji nadzornikov. V okviru postopka spremljanja bodo skupni nadzorniški timi pazljivo preverjali, ali so ugotovitve iz pregleda kakovosti sredstev v skladu z veljavnimi računovodskimi okviri vključene v bodoče računovodske izkaze bank. Vse prilagoditve se ne bodo odrazile v računovodskih izkazih. Tiste, ki se nanašajo na skrbno in varno poslovanje (ter korektivne ukrepe, ki niso kvantitativne narave), bodo ravno tako spremljali skupni nadzorniški timi v obliki tekočega nadzora.

Med nadzorniške ukrepe za odpravljanje slabosti, ugotovljenih v celoviti oceni, sodijo kvantitativni ukrepi, kot so kapitalski pribitki na minimalne zahteve iz prvega stebra, omejitve glede razdelitve dividend ali posebne likvidnostne zahteve, denimo omejevanje neskladij v ročnostni strukturi med sredstvi in obveznostmi. Drugi steber poleg tega zajema kar nekaj kvalitativnih ukrepov, ki se nanašajo na upravljanje in poročanje, notranje kontrole in prakse upravljanja s tveganji. EMN bo po potrebi posegel po vseh orodjih iz drugega stebra ter pri tem za obravnavanje specifične situacije in profila tveganosti vsake institucije uporabil vse instrumente.

8 ODGOVORNOST

V tem razdelku so na kratko predstavljene glavne prvine izvajanja odgovornosti do Sveta EU in Evropskega parlamenta v obravnavanem obdobju.[16] Uredba o EMN predvideva tudi številne kanale za interakcijo z nacionalnimi parlamenti. Prva takšna interakcija je potekala 8. septembra 2014 z izmenjavo stališč v nemškem Bundestagu.

Kar zadeva Svet EU, je predsednica Nadzornega odbora poročala o napredku pri vzpostavljanju EMN in pri izvajanju celovite ocene na neformalni seji Ekonomsko-finančnega sveta dne 13. septembra 2014. Potem ko bo ECB v celoti prevzela nadzorne naloge, bo v zvezi z EMN odgovorna Euroskupini v navzočnosti predstavnikov držav članic zunaj euroobmočja, ki sodelujejo v EMN, če bo to relevantno.

Kar zadeva Evropski parlament, je ECB v skladu z medinstitucionalnim sporazumom parlamentarnemu Odboru za ekonomske in monetarne zadeve posredovala zaupne zapisnike s sej Nadzornega odbora, ki so potekale med julijem in septembrom 2014. Poleg tega je ECB 22. septembra v skladu z uredbo o EMN Parlamentu posredovala Sklep z dne 17. septembra 2014 o izvajanju ločenosti med funkcijo denarne politike in nadzorno funkcijo Evropske centralne banke (ECB/2014/39). Nadalje je 17. oktobra 2014 odbor prejel osnutek uredbe ECB o poročanju nadzorniških finančnih informacij, preden se je 23. oktobra 2014 začelo javno posvetovanje, in druge pravne akte, ki jih je ECB v kontekstu EMN že sprejela, vključno z uredbo ECB o nadomestilih za nadzor. Predsednica Nadzornega odbora je od članov Evropskega parlamenta prejela dodatna vprašanja in odgovorila nanje (odgovori na ta in prejšnja vprašanja so objavljeni na spletnem mestu ECB). ECB je 31. oktobra 2014 še pred sprejetjem obvestila Parlament o glavnih elementih okvira poklicne etike za zaposlene v ECB ter o glavnih točkah osnutka kodeksa ravnanja za člane Nadzornega odbora. Poleg tega je ECB

[16] Splošen pregled okvira odgovornosti je v razdelku 8 v prvem četrtletnem poročilu o enotnem mehanizmu nadzora.

v skladu z določbami medinstitucionalnega sporazuma podaljšala posredovanje odgovorov na vprašanja v zvezi z EMN ter na spletnem mestu dodala razdelek s pogostimi vprašanji.

Kot dodatna pobuda pri pojasnjevanju politik ECB članom Evropskega parlamenta na začetku novega sklica je 14. oktobra 2014 potekal seminar med Evropskim parlamentom in ECB, kjer je sodelovala tudi predsednica Nadzornega odbora. Drugo od letošnjih dveh rednih zaslišanj predsednice Nadzornega odbora pred parlamentarnim Odborom za ekonomske in monetarne zadeve, ki sodi med ključne kanale izvajanja odgovornosti do Evropskega parlamenta, bo potekalo 3. novembra 2014, takoj po priložnostni izmenjavi mnenj. To bo hkrati tudi prva priložnost, da predsednica Nadzornega odbora in člani Evropskega parlamenta razpravljajo o rezultatih celovite ocene, ki so bili objavljeni 26. oktobra 2014, ter o končni pripravljenosti na EMN na podlagi tega poročila, preden bo ECB v celoti prevzela nadzorne naloge v skladu z uredba o EMN.

V obravnavanem obdobju je potekala tudi prva interakcija z nacionalnimi parlamenti. Čeprav se bo odgovornost za aktivnosti v zvezi z EMN izvajala na evropski ravni, člen 21 uredbe o EMN predvideva kanale poročanja nacionalnim parlamentom. V tem kontekstu je bila predsednica Nadzornega odbora 8. septembra 2014 povabljena – skupaj z dr. Elke König, predsednico nemškega zveznega urada za finančni nadzor (BaFin), in članom Nadzornega odbora – na izmenjavo stališč za zaprtimi vrati v finančnem odboru nemškega Bundestaga.

9 NASLEDNJI KORAKI IN IZZIVI

ECB bo 4. novembra 2014 v celoti prevzela nadzorne naloge, ki so bile nanjo prenesene z uredbo o EMN. Izzivi, s katerimi se bo EMN soočal v prihodnje, so predvsem naslednji:

- **Nadaljnje ukrepanje po celoviti oceni**, zlasti ocena kapitalskih načrtov, ki jih morajo banke pripraviti v primeru primanjkljaja, ter spremljanje njihovega izvajanja. Ne glede na to, ali je kapitalski načrt potreben ali ne, se bodo zaključne ugotovitve iz celovite ocene preverjale pri vseh bankah in njihovih zakonitih revizorjih, s čimer se bo ocenilo, ali so bili rezultati pregleda kakovosti sredstev vključeni v računovodske izkaze, ter po potrebi razmislilo o uporabi razpoložljivih ukrepov skrbnega in varnega poslovanja, ki bi dopolnili računovodsko obravnavo.
- **Uvedba nadzornega cikla v okviru EMN**. Sem sodita predvsem dokončanje načrta nadzorniških pregledov v letu 2015 za vsako pomembno banko ter izvedba testiranja na terenu v zvezi s sistemom ocenjevanja tveganj ter metodologijo in postopkom nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja v okviru EMN. S tem bodo položeni

temelji za »nadzorniški model EMN«, ki bo veljal za vse komponente enotnega sistema, vključno z manj pomembnimi bankami.

- **Skupni nadzorniški timi, odgovorni za vsakodnevni nadzor pomembnih institucij, bodo začeli z delovanjem**. Med izzivi so integracija velikega števila novih zaposlenih, plodna interakcija med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi ter testiranje nove infrastrukture in podpore, ki jo zagotavljajo horizontalne funkcije ECB.

O dogajanjih na teh področjih v naslednjih mesecih ter o pripravah in glavnih doseženih mejnikih v prehodnem obdobju bo poročalo prvo letno poročilo o EMN, kot ga predvideva uredba o EMN. To poročilo, ki bo zajemalo obdobje od novembra 2013 do decembra 2014, bo predvidoma objavljeno v drugem četrtletju 2015.